

Et desentrert blikk for politikk

//]]]]>]]>

BOKOMTALE: Hvilken rolle kan naturen spille i historien om forvaltningen av naturen? Er «natur» et passivt objekt som politikken er reaktiv i forhold til? Eller er naturen noe som formes gjennom politikken? Kort sagt, har naturen en selvstendig rolle i historien? Kan vi tenke oss at naturen kan ta del i en historisk framstilling? Kristin Asdals bok *Politikkens natur. Naturens politikk* tar tak i sentrale problemstillinger fra internasjonale vitenskapsstudier og innpoder dem i en tradisjonstung norsk historiedisiplin.

Svein Atle Sk alev ag er førsteamanuensis ved Institutt for arkeologi, historie, kultur- og religionsvitenskap (UiB)

På ett nivå kan [Politikkens natur. Naturens politikk](#) leses som en historisk framstilling av et politikkfelt, en historie om milj politikkens utvikling i etterkrigstidas Norge. Framstillingen viser hvordan miljøpolitikken har forandret seg fra en konflikt mellom industri og jordbruk i høyst lokale forurensningssaker, til en global klimaproblematikk.

Historiografisk intervensjon

Men boka er også en historiografisk intervensjon Asdal setter seg fore   befrukte den hjemlige politiske historien med innsikter og problematikker fra det som i den engelskspråklige verden kalles 'science studies' – vitenskapsstudier. Forfatteren vektlegger hvordan naturen representerer et praktisk politisk problem; det handler om hvordan naturen gjøres styrbar. Dermed fremkommer en historie som handler om naturens tilblivelse, like mye som en historie om oppkomsten av et politikkfelt (miljøvern).

I denne historien om møtet mellom natur og politikk står begge størrelsene på spill – de utfordrer og utformer hverandre.

Ambisiøst program

Asdal viser til hvordan naturen har blitt innlemmet i norsk historieskrivning: samfunnet oppdager naturen, eller miljøet, og begynner å handle for å beskytte det. Mot denne forståelsen av naturens historie, der naturen forblir et passivt objekt, stiller hun en historie som handler om hvordan naturen blir konstruert gjennom politiske prosesser, som også involverer naturen «selv» slik den framstår gjennom en serie «inskripsjonsteknologier».

Denne historien er konstruksjonistisk, men uten at det som konstrueres av en grunn løser seg opp i et idealistisk univers, der det eneste som eksisterer er våre ideer om verden. Asdals univers er et univers med mye materiell tyngde.

//]]]]>]]>

Historiker Kristin Asdals bok er et svært interessant bidrag til hvordan aktør-nettverk-teorien kan befrukte historieskrivningen, og ikke bare samfunnsvitenskapen. (Bilde: Universitet i Oslo)

Forfatteren har et solid faglig fotfeste i vitenskapsstudiene, nærmere bestemt den del av dem som kalles aktør-nettverk-teori og som flest vil forbinde med [Bruno Latour](#). Denne svært så tverrfaglige tradisjonen for studiet av vitenskap har siden 1980-tallet vært opptatt av forholdet mellom det naturlige og det sosiale i samfunn og i samfunnsvitenskap.

Bruno Latour skriver om den franske sosiologen Gabriel Tarde (1843–1904) at for Tarde var ikke samfunnet en organisme (slik det var for eksempel Spencer), men organismen var et samfunn. Metaforen gjør naturen til et legitimt arbeidsområde for sosiologien. Den kan nå studeres med

sosiologiens og antropologiens metoder. Men samtidig tillater den ikke at naturen reduseres til samfunnsvitenskapens sedvanlige aktørkategorier. Å se organismen, eller naturen, som et samfunn, innebærer å være åpen for et langt videre spekter av aktørkategorier enn det som har vært vanlig i samfunnsvitenskapen.

Denne tradisjonen har i relativt liten grad, og muligens i stadig minkende grad, vært opptatt av historie. Her er Asdals bok et svært interessant bidrag til hvordan aktør-nettverk-teorien kan befrukte historieskrivningen, og ikke bare samfunnsvitenskapen.

Dette er kjærkomment ikke minst i Norge, der Asdal nesten er alene blant historikere om å arbeide innenfor denne tradisjonen. *Politikkens natur. Naturens politikk* rommer i seg et ambisiøst program for å innlemme strategier fra aktør-nettverk-teorien i et tradisjonelt historiografisk felt: den politiske historien.

Sammenvevd politikk

Den politikkforståelsen som Asdal legger til grunn, innebærer at politikk «er noe som skjer overalt». Politikk foregår på Storting og regjering, i departementer og direktorater, gjennom NOUer, høringer og høringsuttalelser. Og i vitenskapens laboratorium. Det skapes slik et bilde av et politisk kontinuum, der det blir vanskelig å si når politikk går over i forvaltning og forvaltning over i vitenskap. Politikk er ikke dominans, men å knytte forbindelser, og dette skjer ved hjelp av det som her kalles «politiske teknologier», praksiser som muliggjør politikk, og som dermed bør studeres som en del av politikken. Asdals anliggende er ikke å nøste opp i et rotete landskap, men å beskrive en kompleks sammenvevning.

Det Asdals etterkrigshistorie gjør, er å åpne opp bredden av aktørkategorier, å bevege seg bort fra et rammeverk der politikkenes aktører primært består av «grupper» (av mennesker) som handler ut fra «interesser».

I stedet for en fortelling der forhåndsdefinerte aktørkategorier kjemper om makten, får vi en fortelling om hvordan ulike interesser oppstår, hvordan de er resultatet av bestemte, konkrete prosesser.

Skjør natur

Et objekt er alltid relativt i forhold til bestemte praksiser; det vil si at det eksisterer i kraft av visse praksiser. Dette er et aksiom Asdal henter fra Latour og [Michel Foucault](#). Den naturen som her får sin historie er den skjøre, regjerlige naturen som forvaltes gjennom et bestemt forvaltningsapparat. Den er slik en politisk natur. Det vil si at den eksisterer i kraft av det apparatet som forvalter den.

Resultatet har noe nietscheansk i seg i den forstand at «naturen» blir tatt ned av sin pidestall, der den har stått stor og ruvende, og blir umiskjennelig dennesidig – resultatet av

tekno-byråkratiets hverdagslige praksiser. Slik viser Asdal oss et mulighetsrom for historieskrivningen, der det også er rom for naturen.

//]]]]>]]>

Bok: Politikkens natur. Naturens politikk – Kristin Asdal